

לב הענין

להאיר עיני מבקשי השם מתורת רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א

פרשת ויקרא

נושא השבוע:

תשובה

עלון מס' 12

שער העניין

עצות מרבינו הקדוש לזכות לעניין השבועי.

אין לך דבר שעומד בפני התשובה, ואפילו על פגם טיפי המוח, שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שאין מועיל תשובה (זוהר ויחי רי"ט), וכן על אלו שמבואר במקרא (משלי ב, יט): 'כל באיה לא ישובו ולא ישיגו ארחות חיים', אבל באמת לאמיתו מועיל תשובה לכל החטאים, וכמו שמצינו כבר כמה וכמה רשעים, שפגמו בטיפי המוח וכפרו בעיקר, ואף על פי כן נתקבלו בתשובה. רק מחמת שפגמו כל כך, על כן צריכין להצטרף ולהתנסות ולעמדם בנסיון הזה של ההתרחקות הזאת, דהיינו שכותבין עליו שאין מועיל תשובה, וכשהוא פתי וסכל ואינו מרחם על עצמו שלא לאבד את עולמו, חס ושלום, אזי מוצא פטור לעצמו להתרחק מן התשובה, מאחר שכבר נכתב עליו שאין מועיל לו תשובה, חס ושלום. אבל מי שחושב באמת על תכליתו, ויש לו רחמנות על עצמו ומחשב את דרכיו, כי אף-על-פי-כן מה יהא בסופו, ומה יעשה ליום פקודה, אזי כל מה שמוצא ורואה שמרחקין אותו יותר, הוא מרחם על עצמו יותר וצועק אל השם יתברך ויותר מעומקא דליבא, עד ישקיף וירא השם מן השמיים, וצועק אל השם יתברך על זה בעצמו, שפגם כל כך עד שמרחקין אותו כל כך, ואף-על-פי-שאינו יודע שראוי להרחיקני מגודל הפגמים שלי, ובודאי כל מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הכל אמת ויציב, אף-על-פי-כן אני יודע ומאמין, שיש חסדי השם יתברך, ורחמים גדולים כאלו אצל השם יתברך, עד שיכול לקרבנו גם כן ברחמים ולקבלנו בתשובה שלמה.

(לקו"ה הלכות תפילין ה"ד, ע"פ עצות ישרות תשובה-ה).

תפילה לעניין

רבונו של עולם, עילת העילות וסיבת כל הסיבות, אנת לעילא, לעילא מן כולא, ולית לעילא מינך, דלית מחשבה תפיסא בך כלל, ולך דומיה תהילה, אותך אדרוש אותך אבקש, שתחתור חתירה דרך כבושה מאיתך דרך כל העולמות, עד ההשתלשלות שלי, במקום שאני עומד, כפי אשר נגלה לך יודע תעלומות, ובדרך ובנתיב הזה תאיר עלי אורך להחזירני בתשובה שלימה לפניך באמת, כפי רצונך באמת, כפי רצון מבחר הברואים, לבלי לחשוב במחשבותי שום מחשבת חוץ ושום מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונך, רק לדבק במחשבות זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת, בהשתגך ובתורתך.

(תפילה מרבינו ז"ל, שנדפסת אחר התיקון הכללי).

אור העניין

ביאור העניין השבועי והקשרו אל הפרשה או הזמן.

מה השם יתברך לא גילה לאברהם אבינו, ומה מרומז בקורבן מנחה?

עיקר התשובה היא בחינת קורבן מנחה, בחינת קורבן עני - בחינת תפילה לעני, דהיינו שיבטל גאוותו לגמרי וידע שפלותו באמת. וכל ידיעת והרגשת שפלותו וקטנותו, ופגמיו המרובים לא יהיה לרעה חס ושלום, היינו, שלא יתרחק ע"י זה ביותר, רק יבטח בחסדי ה' שיש תקווה גם אליו, שיכולים לזכות להתקרב לה' יתברך מכל מקום שהוא. על ידי בחינת קורבן עני, שהוא - אף על פי שאינו יכול להביא פר ואל וקבש וכו', אף על פי כן מוצא לו השם יתברך תקנה, שיביא עשירית האיפה קמח, והיא חביבה מאד בעיני ה' יתברך ונאמר בה ריח ניחוח, ומעלה עליו הכתוב כאילו נפשו הוא מקריב, (כמו שאמרו חז"ל במדרש תנחומא אות ד). ובזה רמז לנו השם יתברך שרחמיו אינם כלים לעולם, שאפילו אם אין האדם יכול לשוב בתשובה כראוי לו לפי מעשיו, כמו בעלי תשובה הקדמונים שהתענו וסיגפו עצמם הרבה, אף על פי כן חלילה למנוע מחמת זה מתשובה, כי גם נקודה אחת של תשובה יקר בעיני השם יתברך, כי היא בחינת קורבן עני ודל, שיקר מאד בעיני ה' יתברך.

ועיקר הקורבן עתה הוא תפילה, שזה עיקר התשובה, כמו שכתוב: (הושע יד, ג) 'קחו עימכם דברים ושובו אל השם', וכמאמר רבותינו ז"ל: (שמו"ר לה, ד) 'איני מבקש ממכם אלא דברים. ועיקר חשיבות התפילה אצל ה' יתברך, היא גם כן תפילת עני כמבואר בזוהר הקדוש (זוהר בראשית כג, יתרו פו: עקב רעה. ועוד), כי כשהאדם מרגיש עניותו ושפלותו בגשמיות וברוחניות, ושופך שיחו לפני השם יתברך בבחינת (תהילים קב) 'תפילה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו', שישפוך שיחו לפני ה' יתברך כמו השופך מים, אפילו אם נדמה לו שהוא בלי שכל ובלי הכוונה הראוי, אף על פי כן את כל אשר עם לבבו ישפוך שיחו לפני השם יתברך, בבחינת 'שפכי כמים ליבך נוכח פני ה'', וזה יקר מאד בעיני ה' יתברך, ועל ידי זה יזכה לשוב ולהתקרב אליו יתברך, 'כי לא בזה ולא שקץ ענות עני' - מכלל שראוי לבזותו, אך רחמיו יתברך רבים מאד ואינו מבזהו. והכלל שבזה תלוי עיקר תיקון התשובה - לבלי ליאש את עצמו אפילו בדלי דלות, רק אף על פי כן יתגבר על עצמו בכל מה שיוכל, שזה בחינת קרבן עני.

ועוצם החסד הזה מתגלה בכל דור ודור, על ידי הצדיקים הגדולים שממשיכין בחינת התנוצצות משיח, שעושה עצמו תמיד עני ואביון, בחינת (זכריה ט, ט) 'עני ורוכב על חמור', והוא עוסק לתקן ולהושיע לכל העניים בחינת (שם) 'יחוס על דל ואביון', וכמו שכתוב (צפניה ג, יב) 'יחוסו בו עם עני ודל', ובאמת אי אפשר לגלות בפירוש כלל עד היכן רחמיו וריבוי סליחתו מגיע, רק כל אחד צריך להבין מעצמו שיחוס על עצמו תמיד, ואל יתיאש מן הרחמים לעולם, ואפילו אם תפילת העני הזה שבא בדלי דלות ושפלות וריבוי פגמים כל כך, וגם מעט התפילה הזאת בעצמה גם כן אינה בשלימות ומעורבת בפסולת ובמחשבות מקולקלות הרבה, עד שבוודאי אינה ראויה לעלות חס ושלום, אף על פי כן רבים רחמיו יתברך כל כך, עד שאפילו איך שהוא הקדוש ברוך הוא מרחם עליו ומקבלה, מאחר שמרגיש עניותו ומתגבר להתפלל ולשיח איך שהוא יכול, מתוך מרירות דמרירות עניותו ודלותו. ולא עוד אלא שתפילה זאת מגיע תיקונה דיקא עד אין קץ מסוף העולם ועד סופו.

ועל כן אמרו חז"ל (בר"ר מד, יד וויק"ר ג, ג), שכל הקורבנות גילה השם יתברך לאברהם אבינו חוץ מעשירית האיפה, כי זה הסוד של קורבן מנחה שהיא עשירית האיפה, שהיא קורבן עני ודל בדלי דלות וכו', זה אי אפשר להשיג, מחמת שהאולה האחרונה תלויה בזה, כי בזה תלויה עיקר תיקון התשובה - לבלי ליאש עצמו אפילו בדלי דלות וכו', אף על פי כן יתגבר עצמו במה שיוכל, שהיא בחינת עשירית האיפה של קורבן עני, דהיינו שתשובתו היא בקטנות עצום מאד. וכמו שאמרו חז"ל שלמדו מזה, שגם מעט העבודה והתפילה של הקטנים והנמוכים - בחינת עניים ודלים, יקר אצל השם יתברך, כמו שאמרו (מנחות ק): 'נאמר בקורבן בהמה ריח ניחוח ונאמר בקורבן מנחה ריח ניחוח, ללמדך שאחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון ליבו לשמיים', ועל כן זה הסוד לא נתגלה אפילו לאברהם אבינו ע"ה, כי אי אפשר לגלות זה הסוד, רק כל אחד צריך להבין מדעתו כי רחמי השם יתברך אינם כלים כנ"ל, וזה הענין אי אפשר לגלות אלא רק על ידי הצדיקים שבדורות האחרונים האלה, שהסטרטא אחרא התפשטה מאד.

ועל כן באמת יש דעה במדרש שגם לאברהם אבינו נתגלה סוד עשירית האיפה, רק שהיה ברמז כמו שמובא שם במפרשים. כי באמת אי אפשר לגלות זה הסוד כי אם ברמז שיבין האדם בעצמו

עניין הצדיק

שיחות יקרות ממעלת וגדולת תורת רביה"ק ותורתו.

*שמעתי מפיו הקדוש שאמר בימי חנוכה תקס"ג, ענה ואמר: אני אילן נאה ונפלא מאד, עם ענפים נפלאים מאד, ולמטה אני מונח בארץ ממש. (חיי"מ רמה).
*פעם אחת אמר: העולם היו צריכים להעתיק הרבה עבדיו, כי העולם, הם צריכים אותי מאד, כי העולם אין יכולים להיות בלעדי כלל. (שם, רמח).

*פעם אחת אמר: הייתי סבור שהיצר הרע שלי אומר לי שאין מי שיוכל להנהיג את בני הנעורים כמוני, עכשיו אני יודע בביטחון שאני מנהיג הדור יחידי בעולם, ואין מנהיג כמוני. (שם, רמח).

*אמר לאחד, שהכח שהיה לדוד המלך ע"ה, לומר שמונה פעמים אבשלום בני, ועל ידי זה העלה אותו משבעה מדורי גהינום והכניסו לגן עדן, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה י:), זה הכח יש לו גם כן, שהוא יכול זאת גם כן, להעלות בדיבורו בעלמא את האדם מכל השבעה מדורי גהינום ולהכניסו לגן עדן. (שם רחצ).

*עם הקטן שבאנשי שלומינו, יהיה נעשה עימו בעולם, מה שלא נעשה עם הגדול שבמפורסמים של עכשיו. (שם שיב).

*שמעתי בשמו שאמר: הפחות שבאנשי אני מוליך אותו בדרך של צדיק גדול מאד כמו של עכשיו. אמר: המפרסמים יתקברו גם כן אלי, וצריך להם ממון הרבה, והם בחינת גרים גרורים, שנתגירו מחמת גזרת שמד (ע"ז ג). אמר: תצויר לעצמך הגדול בדור של עכשיו, לסוף בודאי יעמוד אצל הפתח ויקנא מאד את המקרבים אליו, מכל שכן מי שזוכה להושיט לו אש להמעלה עשן, הינו לולקע. כשאיה זקן כמו ר' ברוך, אשב בבית של זהב, של כסף, בודאי!. (שם שיד).

*מה שאמרו חז"ל (מועד קטן טז): הקב"ה גוזר גזירה והצדיק מבטלה - נאמר עליו ביותר ויותר, כי הוא אשר נאמר בו 'ומי' יפר, והוא הוא ראש לכל הצדיקים וכו'. (כוכבי אור, חו"ב, טו).

שיח העניין

שיחות וסיפורים סביב העניין השבועי מרביה"ק ואנשי היקרים.

*אמר: כמו שאתם רואים אותי, רצוני לומר שבודאי אתם מחזיקים אותי לצדיק גמור, אף-על-פי-כן אם הייתי עובר חס ושלוש עבירה גדולה ביותר, אף-על-פי-כן לא היתה העבירה משלכת אותי כלל, רק הייתי אחר העבירה איש כשר כמו קודם, רק אחר-כך הייתי עושה תשובה. (חיי מוהר"ן תנג).

*שמעתי בליפויץ שהיה מדבר עם אנשי-שלומנו דשם, ואמר: מה אתם יכולים לעשות תשובה, וכי מספיקים ימיכם וכוחכם כולכם לתקן פגם אחד ממה שקלקלתם? רק אני עושה תשובה בשבילכם, ויש לאל ידי לתקן הכל כל מה שקלקלתם עד הנה, רק העיקר מעתה לא תעשו עוד. ואפילו מהיום והלאה איני מקפיד על השגגות שתעברו חס ושלוש, רק העיקר שעל-כל-פנים תשמרו עצמכם ממזיד. ועוד דבר מזה הרבה. (שם, דש).

*הצדיק יש לו כח לזה - לתקן הכל, על ידי עוצם יגיעתו ומסירת נפשו בזה העולם ביסורים וסגופים קשים בשביל ה' יתברך ובשביל ישראל, עד שעשה תשובה בשביל כל ישראל לדורות. וכמו שמצינו שאמר רבי שמעון בן יוחאי (סוכה מה): יכולני לפטר כל העולם וכו'. ואלמלי יותם בן עזיהו עימי, יכולני לפטר גם להבא עד הסוף וכו', רק העיקר שיהיה להאדם שבזה העולם איזה אתערותא דלתתא מעט על כל פנים וכנזכר לעיל. כי בלא אתערותא דלתתא כלל אי אפשר. (לקו"ה הלכות תפילת המנחה ה"ז, פ).

*כשתרצה לעשות תשובה, תבקש מהצדיק שהוא יכניס אותך לפני השם יתברך. (ספר המידות תשובה, טו).

*אחד שאל פעם את ר' ישראל (בער אודסר ז"ל) איך זוכים לעשות תשובה, והשיב לו: רבינו הקדוש מלמד אותנו על ידי כל דיבור שלו איך לחזור בתשובה. (לראות באבי הנחל, תשובה, ג).

עד היכן צריך להתחזק, כי אי אפשר בשום אופן לגלות לו בפרוש, כי אם כן תתבטל הבחירה, כי בהכרח שישאר לו בחירה. וזה בחינת מנחת שעורים שהיא מנחת העמר שמביאין בתחילת ההתקרבות ישראל שהיא תחילת התשובה. כי עומר שעורים הוא פלא יתור, כי גם הקומץ מנחה הוא משעורים שהוא מאכל בהמה, שהיא בחינת העדר הדעת בתכלית, בחינת תכלית הדלות והעניות. ומשם דיקא צריכין להביא מנחת שעורים שהיא בחינת תשובה ותפילה שהיא בתכלית הקטנות והשיפלות. ועל ידי זה עיקר התחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים שעל ידי זה זוכין להכין עצמם בכל יום מימי הספירה עד שזוכין לקבלת התורה בשבועות.

וזה מה שנאמר שם במדרש שאמר רב זעירא על פסוק (ישעיה נה, ז) 'ואל אלקינו כי ירבה לסלוח' - 'אף הקדוש ברוך הוא ויתר לנו סליחה אחת משלו, ואיזו? עשירית האיפה'. והפרוש אינו מובן לכאורה. אך הכונה היא שזה החסד שסולח על ידי עשירית האיפה, הוא יתברך מותר משלו כי לא גילה זאת לאברהם אבינו שירבה לרחם ולסלוח כל כך, כי לא גילה רק החסד והרחמים שמרחם על ידי בחינת שארי הקרבנות הגדולים שמרמזים בעגלה משלשת ותור וגוזל, שהם בחינת פרים וכו' כמבאר במדרש (בר"ר שם). אבל סוד ריבוי הסליחה של בחינת עשירית האיפה, זה לא גילה אפילו לאברהם אבינו, ואפילו למאן דאמר שגילה לו, היה רק ברמז כנ"ל. רק הוא יתברך מותר סליחה אחת משלו בחינת 'ואל אלקינו כי ירבה לסלוח'.

וזה הדבר אי אפשר לגלות בפרוש עד היכן רחמיו וריבוי סליחתו מגיע, רק כל אחד צריך להבין מעצמו שיחוס על עצמו תמיד ואל יתיאש עצמו מן הרחמים. שכל זה סוד קורבן מנחה עשירית האיפה שזהו בחינת מנחת שעורים וכו' כנזכר לעיל. ועל כן איתא בזוהר הקדוש (אמור צו). שמנחה של העמר היא בדיקו דאשת חיל שהיא כנסת ישראל. הינו שזה עיקר הנסיון של כל אחד מישראל שצריכין להבין מרחוק על ידי הרמזים שמרמזים לו הצדיקי אמת שיש תקוה על ידי כל נקודה ונקודה טובה שהיא בחינת מנחת עמר שעורים וכנזכר לעיל. שעל ידי זה עיקר ההתקרבות לה' יתברך בחינת קבלת התורה כנזכר לעיל.

{לקוטי הלכות תפילת מנחה ה"ז ואוצר היראה תשובה יט}

השבת הגולה הוא בחינת תשובה, כמו שכתוב (ויקרא ה, כג), והשיב את הגולה אשר גזל וכו', וכמובא פסוק זה בספרי מוסר לענין תשובה (ראשית חכמה, שער התשובה, פ"ב), כי עיקר התשובה היא להחזיר הדבר למקום שנלקח משם בבחינת 'זרקא - דאודריקת לאתר דאתנטילת מתמן', [כמובא בדברי זכרוננו לברכה במקום אחר (בסימן לה)] שזהו בחינת השבת הגולה, בחינת 'השיב את הגולה אשר גזל' וכו'. כי גם כל החטאים נקראים גולה על שם שגזול הדבר משרשו, וכמו שכתוב (משלי כה, כד), 'גוזל אביו ואימו'. 'אביו - דא קודשא בריך הוא' וכו', כמו שאיתא בזוהר הקדוש (תזריע מד), נמצא שהשבת הגולה ותשלומיה הוא בבחינת תשובה. (לקוטי הלכות גזילה ה"ד).

לכלל אנ"ש היקרים האפויים בלב הצדיק

הוצאות האלון מידי שבוע ב"ה רבות וכל מי שיוכל לצבור בהוצאות ההדפסה של האלון על מנת שנוכל להמשיך להדפיס ולפיצו תבוא אליו ברכת טוב ניתן להקדיש להוצאה, רפואה, עליו נשאת, וכו'.

ויבואים דברי מוהר"ת "עיקר אטיקוס ילא בהדפסה"

בברכה

אגודת "להשקות אילנות"

0583231768